

politikai tüntetést rendeznek ellene. A zsinaton Goldis László volt képviselő és szentszéki titkár minden szabály ellenére politizálni akart, amennyiben provokálni akarta a zsinatot, hogy foglaljon állást a kormány ellen, mert az ő államsegélyét megvonta. Pap János püspök a zsinatot megnyitó beszédében köszönettel és hálával emlékezett meg a kormányról, amely újabb segélyével módot adott az egyháznak, hogy a szemináriumi tanárok fizetését javítsák. A zsinat egy hétig fog eltartani.

## A képviselőház ülése.

— Horvát vita napirend előtt. —

(Sajtó tudósítónktól.) A politikai helyzet váratlan elborulása rávetette árnyékát a képviselőház ülésére is: a Ház elnöke ma már beleegyezett a napirend előtt való föl-szólásokba, amivel azután a szélsőbali technika bőven élt is. A napirend előtt való vita anyaga a horvát kérdés volt, a vita iránya pedig a kormány ellen hegyeződött ki. Persze a beszélők java inkább frázisokat mondott, ami ezuttal mentség is lehet, hisz a horvát politikához még annyit se értenek, mint a magyarhoz.

Náray Lajos elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

Szojka Kálmán jegyző felolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Szinyey-Merse Félix jegyző felolvassa az összeférhetetlenségi zsüri tegnapi ítéletét, mely a Széchenyi Emil gróf ellen beadott összeférhetetlenségi bejelentést elutasította.

Tudomásul szolgál.

Az elnök bejelentéi ezután, hogy több képviselő engedelmet kér a horvát ügyben napirendelőtti föl-szólásra. Az engedelmet az ügy fontosságára való tekintettel megadta.

(A királyi biztos.)

Egry Béla napirend előtt szóvá teszi a horvát bánnak királyi biztossá történt kinevezését. Odalent az alkotmányt felfüggesztették, a gyülekezési jogot, sajtószabadságot s más jogokat elkoboztak. Ez a magyar alkotmány sérelme, mert külön horvát alkotmány nincs. Vajjon mint egyeztetni össze a miniszterelnök ezt a tettét a királyi manifestum ama passzusával, hogy a nemzet zavartalan birtokában van alkotmányos jogainak?

A miniszterelnök az abszolutizmusnak Horvátországban történt behozatalával merényletet követett el a magyar alkotmány ellen. A szóló természetesen nem helyesli a horvátok elszakadási törekvéseit, de elítéli a kormány erőszakos és alkotmányellenes cselekedetét is.

Régi horvát képviselők s Kovacevics volt főispán közjogász beszédeiből bizonyítja, hogy a horvát viszonyok már Khuen bántása alatt fajultak el; a hibák gyökere tehát azokba az időkbe nyulik vissza. A trialisztikus áramlatok is Khuen idejében fajultak el ily veszedelmes mértékben. Az a véleménye, hogy a zavaros horvát állapotokon nem abszolutizmussal, hanem a helyzet gyökeres szanálásával lehet csak segíteni. Most odalent az irányzat teljesen magyarellenes. Jó megoldás volna, ha a három szlapon vármegyét, amely ősi jogon ugyis Magyarországhé, visszacsatolnák az ország testéhez.

Abraham Dezső: Hibáztatja a kormányt, hogy erőszakos eszközökhöz nyult, mert hiszen ezzel csak még jobban elmérgesíti odalent a helyzetet. Részletesen fejtegeti a kormány politikájának hibás voltát, majd azt fejtegeti, hogy a magyar országgyűlés feloszlatása esetén a horvátok még lévő mandátuma is megszűnne s mivel odalent új választás nem lehet, a magyar országgyűlés csonka volna, ami lehetetlen helyzetet teremtene.

A magyarok szimpátiával vannak a horvátok iránt, de hibáztatják túlzó törekvéseit, és úgy, mint a kormány szélső föllépését.

Benedek János föl-szólalása után szünet következett.

Batthyány Tivadar grófnak sincs inyére a királyi biztos, mert az abszolutizmus eszközt látja benne. De arra kéri a külföldet, hogy ne a magyar nép elnyomó hajlandóságát lássa ebben, mert a magyar nép alkotmányos érzése elítéli ezt az eljárást, melyhez csak egy autokrata célokra összevásárolt parlamentből kinőtt kormány merészelt nyulni. Ezután hosszasan foglalkozott a trialista propagandával és energikus intézkedéseket sürgetett ellene.

Még támadóbb volt Polónyi Géza. Kifogásolta, hogy a kormány ebben az égetően aktuális kérdésben nem nyilatkozik. Polónyi azután azt bírálhatja, hogy a miniszterelnök egyszerre négy tárcát, tehát négy miniszteri személyiséget foglal magában össze.

Polónyi végül azt kívánta, hogy a kormány tájékoztassa nyomban a Házat a királyi biztos kiküldetésének okairól, vagy a Ház forduljon a dologban fölirattal a királyhoz.

Mivel ekkor az idő már két órára járt, a többi napirend előtt jelentkezett föl-szólásra nem került a sor, hanem a mai napirendet áttették holnapra s az ülés két órákor befejeződött.

## Szeged tanyai vasútja.

— Megkezdtek a közigazgatási bejárást. —

(Sajtó tudósítónktól.) Az alsótanyai vasút ügyében kedden kezdték meg a közigazgatási bejárást. A tanácskozás délelőtt kezdődött meg a városháza bizottsági termében és előreláthatólag csak csütörtökön ér véget. A közigazgatási bejáráson Ruday Amadé miniszteri osztálytanácsos elnökölt és azon a város részéről Taschler Endre főjegyző, Balogh Károly tanácsos, Tóth Mihály városi főmérnök, a földművelésügyi minisztérium részéről Muraközy Endre királyi főmérnök, a kereskedelemügyi minisztérium részéről Korányi Kálmán műszaki tanácsos, Lázár Lipót műszaki tanácsos, a hadügyminisztérium részéről Németh József vezérkari főhadnagy, a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről Dalmady Ödön felügyelő, a Máv. részéről Heeger Gyula főfelügyelő, Tanczos Jakab főmérnök, Büchler Jenő mérnök, Heeger Árpád mérnök, a Szegedi Ármentesítő Társulat részéről Csernovics Agenor igazgató-főmérnök, a kereskedelmi és iparkamara részéről Weiner Miksa társelnök, a közúti vaspálya társaság részéről Rosenfeld Nándor igazgató, a törvényhatóság részéről Rósa Izsó dr, továbbá Szesztay László, a vasut tervezője és az érdekeltség részéről számosan vettek részt.

Az ülést délelőtt kilenc órakor Ruday Amadé nyitotta meg, aki miután üdvözölte a megjelenteket, egyúttal ismertette is a tanyai vasut keletkezésének okait és fejtegette annak szükségességét. Rátért azután a vasut fontosságára, majd fölkérte Korányi Kálmán műszaki tanácsost, hogy a közigazgatási bejárást földadatát ismertesse.

Korányi Kálmán a vasut utvonalát a következőkben ismertette:

A tanyai vasut a Mars-térről indulna ki és a Londoni-, Berlini-körutakon áthaladva a Béke-utcán, Földvári-utcán és Tisza Lajos-köruton át a Gizella-tér átszelésével az Erzsébetrakodóra vezetne. A városból kiérve a Tisza-híd harmadik boltozott nyílása alatt, ahol jelenleg görpálya van, haladna, azután a tiszai védgáton vezetnének a Máv töltés bevezetéséig. Itt Közraktárak kiterő név alatt megállót létesítenének. A védgátról leterve az államvasut vonalával párhuzamos lenne a vasut vágánya, amely a hattasi szőlők mellett haladna el. A rendező pályaudvar mögött forgalmi állomása lesz a vasutna és ez az állomás egyúttal átrakodó állomásnak is fog szolgálni. Innen a városi töltés mellett elhaladva a szabadkai törvényhatósági uton ötszáz méter hosszúságon át vezetnének a vágányokat, majd a

szeged-szabadkai vonal mellett annak baloldalán Szentmihálytelek határán a Matyér-nál kereszteznék a Máv vonalát.

Két alternatív van tervbe véve a további utvonalat illetőleg. Az egyik terv szerint a Matyér alatt, a másik szerint a Máv 100. számú őrháznál kereszteznék a pályaszint. Innen vagy a Balogh-iskoláig, vagy pedig az ugynevezett Kunmalomig vezetne a vasut, illetve a Balogh-iskolánál kettéágazva és az egyik vonal az erdőőri szakiskolához, a másik pedig Mérges község végéig vezetne. Az erdőőri iskola vonalát illetőleg Balogh-iskola állomásától a vonal a tanya déli részén az ut közelében, illetve annak felhasználásával haladna Nagyszéksós állomásig és innen a közigazgatási központig, ahol a vonalnak egyik főállomása lenne. A Kissor mentén sűrűn lakott területen haladna át a vasut egészen a végállomásig.

A második terv szerint a Balogh-iskolától északra a külsődomaszéki iskolának vezetne a vonal, amely a továbbiakban a szeged-domaszék-zákányi törvényhatósági ut mellett nyerne pályát, Domaszéknél állomással. A 96. és 97. szelvényeknél elhagyja az utat, hogy azután Zabosfán állomásba jusson be. Innen a vonal a zákányi iskola érintésével vezetne a Pálffy-féle tanyáig, ahonnan a szegedi határból elhagyva Kiskunmajsa, illetve Mérges község irányában vezetnének át annak délnyugati határában végállomásban érne véget. Tehát a Matyértól elágazó és a Kunhalomnak vezetendő vonal az egyik alternatíva volna, a másik megoldásnak pedig az a célja, hogy az alsótanyai közigazgatási központ közvetlen összeköttetésbe lépjen a vasutal.

A nagy érdeklődés mellett elmondott szakszerű előadása végén arra kérte az előadó a jelenlevőket, hogy véleményeiket mondják el.

Rósa Izsó dr azon a véleményen volt, hogy a vasut ne a Mars-térről induljon ki, mert ez a villamos társulat érdekeit sértené, hanem ezzel szemben azt ajánlja, hogy a kiinduló pont Szeged-Rókus állomáson legyen, ahonnan a dorozsmai felüljárón vezetnének keresztül a vágányokat. Itt letérne a vasut a töltésről és a szabadkai vonal mentén csatlakozna az eredeti terv megfelelő kapcsolópontjával. Szerinte az alsótanyai vasutnak a közúti forgalmat nem szabad lebonyolítani és ezért nem is lehet a tervezők érdeke az, hogy a vasut a városon keresztül haladjon.

Taschler Endre főjegyző a város közönsége nevében azt a kívánságot adja elő, hogy a vonat ne a Szesztay-féle terven levő hosszú, hanem rövidebb uton menjen ki a városból. Továbbá, hogy a Központot el ne kerülje.

Balogh Károly tanácsos kijelenti, hogy nem akarja késleltetni a vasut építését s ezért a közgyűlés határozatához ragaszkodik, amely szerint az eredeti terv alapján most tartsák meg a bejárást s kéri az építési engedélyt. Ha majd eltérések lesznek szükségessé, akkor az egyes variáns szakaszokra külön is lehet kérni közigazgatási bejárási engedélyt.

Buday Amadé fölkérte ezután Taschler Endrét, hogy kifogásait írásban adja be.

Heeger Gyula Máv főfelügyelő csatlakozott Rósa Izsó dr véleményéhez, amelyet helyesnek tart. Rátért ezután a részletkérdésekre. Elmondotta, hogy miután a szegedi pályaudvarok bővítése a közel jövőben megtörténik, a tanyai vasutnak a Máv vonalaival való kombinálása azon a részen, amelyre az bővítés kapcsán létesítendő új építmények kerülnek, komplikálódni fog és azért a közigazgatási bejárást megtartását ezen a részen el kell halasztani addig az időig, amíg a Máv említett építményeinek műtanrendőri bejárást megtartják.

Az alsótanyai érdekeltség részéről Kertész József a felsődomaszékiek nevében adta elő kifogásait. Azt óhajtja, hogy a Mars-térről a Londoni-köruton át a villamosvasut Kálvária-utcai vonaláig, ennek fölhasználá-